

הטיפול הממשלתי בניצולי השואה

הצעה להחלטה

מחליטים,

בהמשך להחלטות הממשלה מס' 2534 מיום 4.11.2007, מס' 2941 מיום 13.1.2008, מס' 3474 מיום 4.5.2008, מס' 3940 מיום 17.8.2008 ומס' 1584 מיום 11.4.2010, שעניינן סיוע, הוקרה והכרה בניצולי השואה החיים בישראל; בשל החשיבות שרואה הממשלה ברווחתם ובבריאותם של ניצולי השואה החיים בישראל, ועל מנת לפשט ולייעל את הגישה לשירותים להם הם זכאים:

1. להסדיר את חלוקת התפקידים בין הגורמים הממשלתיים השונים בטיפול באוכלוסיית ניצולי השואה, כמפורט בהחלטה זו:

א. המשרד לאזרחים ותיקים:

1. מהווה גוף המטה הממשלתי לקידום השבת הרכוש היהודי מתקופת השואה מחוץ לישראל, במסגרת זו יפעל מול גופים וארגונים, העוסקים בכך, בארץ ובעולם, וירכו את הפעילות הנעשית בתחום, בתיאום עם משרד החוץ. המשרד לאזרחים ותיקים יידע את משרד האוצר על הפעילות שהתבצעה בתחום זה.
2. תמיכה במוסדות ציבור הפועלים להשגת פיצויים לנרדפי הנאצים ועוזריהם.
3. תמיכה במוסדות ציבור הפועלים להנצחת זיכרון השואה.
4. הפעלת מערך מתנדבים, שיסייע בין השאר בהעברת מידע לניצולי שואה על סיוע, הניתן על ידי גופים שונים. בפעולות מול ניצולי שואה, המידע הנמסר לניצולי השואה יתואם עם מרכז המידע הממשלתי שיופעל כאמור בסעיף 1(ד)(4) להלן, ובהתאם לעדכונים שיעביר מרכז המידע מעת לעת.
5. ביצוע פעולות להוקרה והכרה בניצולי השואה על פי החלטת ממשלה מס' 3474 מיום 4.5.2008.
6. פעילות מול ועידת התביעות, בהתאם להחלטת ממשלה מס' 3940 מיום 17.8.2008.
7. גיבוש פרויקטים חברתיים לניצולי השואה, בתיאום עם משרד הרווחה והשירותים החברתיים; ככל שיגובשו פרויקטים עבור ניצולי שואה בתחום הבריאות, לרבות בריאות הנפש, הם יבוצעו בתיאום עם משרד הבריאות.

ב. משרד הרווחה והשירותים החברתיים :

1. אחריות לנושא סל השירותים, הנזכר בהחלטת ממשלה מס' 2534 מיום 4.11.2007.
2. ביצוע פרויקטים והפעלת תוכניות למתן מענה לצרכים חברתיים של ניצולי שואה.

ג. משרד הבריאות :

פיקוח על מתן ההנחות בהשתתפויות עצמיות על תרופות ושירותים הניתנים ע"י קופות החולים בהתאם לחוקים ולהסכמים השונים.

ד. הרשות לזכויות ניצולי השואה במשרד האוצר (להלן: "הרשות לזכויות ניצולי השואה"):

1. ריכוז הטיפול הממשלתי בניצולי שואה הזכאים לסיוע ממשלתי מתוקף החוקים הבאים: חוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957; חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954; חוק הטבות לניצולי שואה, התשס"ז-2007.
2. תמיכה במוסדות ציבור העוסקים בסיוע לנפגעי רדיפות הנאצים.
3. הפעלת "שולחן עגול לאומי לנושא ניצולי השואה", שתפקידו לייצר שיתופי פעולה בין הגופים המרכזיים במדינת ישראל הפועלים לרווחת ניצולי השואה, כל זאת במסגרת המשאבים הקיימים. בראש השולחן העגול יעמדו במשותף מנכ"ל המשרד לאזרחים ותיקים ומנהלת הרשות לזכויות ניצולי השואה.
4. הפעלת מרכז מידע ממשלתי לניצולי שואה, שיהווה שער כניסה למידע על השירותים הממשלתיים הייחודיים הניתנים לאוכלוסיית ניצולי השואה, במטרה להקל על ניצול השואה במימוש זכויותיו ובממשקו עם הממשלה, באמצעות שירות טלפוני ושירות מקוון. מרכז המידע יהווה כתובת ממשלתית אחת לניצולי שואה ויפעל לטובת קבלת מידע על מתן סיוע לניצולי שואה, מול גורמים הפועלים לרווחת ניצולי השואה (להלן: "מרכז המידע").
- 4.1 ניצול שואה הפונה למרכז המידע יוכל לקבל מידע על זכויות, הטבות ושירותים הניתנים לניצולי שואה על ידי הממשלה וגורמים נוספים וכן הדרכים להתקשרות עם גורמים אלו. מרכז המידע יסייע לפונים, ככל שניתן, בבירור זכויות מול הגורמים הרלוונטיים לפנייתם.
- 4.2 להנחות את שר האוצר, להקים צוות מקצועי, בראשות נציג מטעמו, שתפקידו יהיה לעדכן את מרכז המידע בשינויים הנוגעים לפעילויות שונות ולזכויות והטבות הניתנים לניצולי השואה על ידי הממשלה. בצוות יהיו חברים נציגי משרד ראש הממשלה, משרד האוצר,

המשרד לאזרחים ותיקים, משרד הרווחה והשירותים החברתיים, משרד הבריאות, הרשות לזכויות ניצולי השואה, הלשכה לפיצויים אישיים והמוסד לביטוח לאומי. בנוסף, הצוות המקצועי יעשה כמיטב יכולתו להתעדכן אודות שירותים הניתנים על-ידי גופים חוץ ממשלתיים עבור ניצולי שואה.

ה. הלשכה לפיצויים אישיים במשרד האוצר:

אחריות למתן שירות ואמצעי קשר מול הרשויות הגרמניות עבור ניצולי השואה, המקבלים תגמולים מכוח חוק הפיצויים הפדראלי הגרמני (BEG).

2. להקים ועדה בין משרדית בראשות מנכ"ל משרד האוצר או נציגו ובהשתתפות מנכ"ל המשרד לאזרחים ותיקים, ונציגי משרד החוץ, משרד הבריאות, הרשות לזכויות ניצולי השואה, הלשכה לפיצויים אישיים ואגף התקציבים. הוועדה תדון בריכוז הפעולות מול ממשלת גרמניה בנושא סיוע לניצולי השואה.

3. החלטה זו מטרתה להציג הסדרת חלוקת תפקידים בין גורמי הממשלה השונים ואין בה כדי לגרוע או לשנות מהוראות חיקוקים או החלטות ממשלה קודמות וכל זאת במסגרת המשאבים הקיימים המוקצים לנושא.

דברי הסבר

רקע כללי

בישראל חיים היום עשרות אלפי ניצולי שואה. ממשלת ישראל מעניקה שירותים וטיפולים לניצולים אלו באמצעות מספר גופים ממשלתיים:

המשרד לאזרחים ותיקים אמון על הטיפול באוכלוסיית הקשישים בישראל, ביניהם נמנית אוכלוסיית ניצולי השואה. בין היתר מבצע המשרד לאזרחים ותיקים פרויקטים להשבת רכוש יהודי, להפעלת מערך מתנדבים לסיוע לניצולי שואה בבירור זכויות, פעולות להוקרה והכרה של ניצולי שואה, פרויקטים חברתיים לניצולי שואה וכן תומך במוסדות ציבור הפועלים להשגת פיצויים לנרדפי הנאצים ועוזרים ובמוסדות ציבור הפועלים להנצחת זיכרון השואה.

משרד הרווחה והשירותים החברתיים (להלן – משרד הרווחה) מעניק סיוע ושירותים חברתיים לאוכלוסיית ניצולי השואה, לכל קשיש באשר הוא אשר חש שנפגע מהשלטון הנאצי, זאת באמצעות שירותים מיוחדים לניצולי שואה וכן במסגרת השירותים הכלליים שמשרד הרווחה מעניק לקשישים החיים בישראל.

משרד הבריאות, המפעיל את המעונות הטיפוליים (הוסטלים) לאוכלוסיית ניצולי השואה שיהיו מאושפזים במוסדות לבריאות הנפש. כמו כן, מפקח המשרד על מתן ההנחות בהשתתפויות עצמיות על תרופות ושירותים הניתנים ע"י קופות החולים בהתאם לחוקים ולהסכמים השונים.

הרשות לזכויות ניצולי השואה במשרד האוצר, אשר הוקמה בשנת 1954, מרכזת את הטיפול בניצולי השואה הזכאים לתגמולים, פיצויים והטבות מכוח החקיקה הישראלית: חוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957, חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954 ולפי חוק הטבות לניצולי שואה, התשס"ז-2007; בעקבות הטיפול הניתן על ידי מכוח חוקים אלו, צברה הרשות ידע רב, הנוגע לצרכיהם של ניצולי השואה. כמו כן תומכת הרשות במוסדות ציבור העוסקים בסיוע לנפגעי רדיפות הנאצים.

הלשכה לפיצויים אישיים במשרד האוצר מטפלת בניצולי שואה המקבלים תגמולים, פיצויים והטבות מכוח חוק הפיצויים הפדראלי הגרמני.

במקביל לגופים הממשלתיים האמורים, פועלים מספר רב של עמותות וגופים שונים המסייעים לניצולי שואה ועוסקים גם בהנצחת זכר השואה והניצולים.

מטרת החלטה זו היא להסדיר את הפעילות הממשלתית למען ניצולי השואה בין כלל הגורמים, לייעול הטיפול באוכלוסיית ניצולי השואה, באמצעות הגורמים השונים ולייצר, ככל שניתן שיתופי פעולה בין גורמים ממשלתיים ואחרים לטובת מתן סיוע מיטבי לאוכלוסיית ניצולי השואה.

נתונים תומכי החלטה ומידע מחקרי

לא רלוונטי.

היבטים ביצועיים

לא רלוונטי.

השפעות אפשריות להחלטה (כלכלה, חברה, סביבה וממשל)

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

משרד הרווחה והשירותים החברתיים - טרם נתקבלה עמדתו

משרד החוץ - תומך

משרד הבריאות - תומך

חלופות להצעת ההחלטה

לא רלוונטי.

הזיקה שבין ההצעה לבין יעדי הממשלה

לא רלוונטי.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 2534 מיום 4 בנובמבר 2007 שעניינה תכנית סיוע לניצולי שואה - תכנית לשינוי ולשיפור בקצבאות הזקנה ובגמלאות הבטחת הכנסה לקשישים נזקקים.

החלטת ממשלה מס' 2941 מיום 13 בינואר 2008 שעניינה תכנית הסיוע לניצולי השואה - תכנית לשינוי ושיפור בקצבאות הזקנה ובגמלאות הבטחת הכנסה לקשישים נזקקים.

החלטת ממשלה מס' 3474 מיום 4.5.2008 שעניינה הכרה והוקרה של ניצולי שואה.

החלטת ממשלה מס' 3940 מיום 17.8.2008 שעניינה הגדלת הסיוע לניצולי השואה.

החלטת ממשלה מס' 1584 מיום 11.4.2010 שעניינה הפחתה בתשלום החשמל עבור נצרכים ונזקקים מקרב ניצולי השואה.

עמדת היועצים המשפטיים של המשרדים יוזמי ההצעה

בחוות דעת נלווית להצעה.

מוגש על ידי ראש הממשלה והשר לאזרחים ותיקים
ועל ידי שר האוצר

ט"ו בשבט התשע"ב
8 בפברואר 2012

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה

הטיפול הממשלתי בניצולי השואה.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטים המשפטיים:

מטרתה של הצעת ההחלטה לפשט ולייצל את חגישה לשירותים להם זכאים ניצולי שואה, להסדיר את חלוקת התפקידים בין הגורמים השונים העוסקים בטשאים הרלוונטיים לניצולי שואה, כמפורט בגוף ההצעה להחלטה. לעניין זה נציין, כי פעולות שיבוצעו בדרך של התקשרויות עם גורמים חוץ ממשלתיים יבוצעו בכפוף לכל דין ובכלל זה, חוק חובת המכרזים, הותשני"ב-1992. כן נציין כי תמיכות לארגונים חוץ ממשלתיים יינתנו בהתאם לכל דין ועל פי מבחני תמיכה בהתאם לסעיף 3א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

כמו כן, מוצע כי תוקם ועדה בין משרדית שהרכבה יהא כמפורט בהצעה להחלטה ותפקידה יהיה לדון בריכוז הפעולות מול ממשלת גרמניה בנושא סיוע לניצולי השואה.

מובהר במסגרת ההחלטה כי אין בה כדי לגרוע או לשנות מהוראות חיקוקים או החלטות ממשלה קודמות, וכי יישומה ייעשה במסגרת המשאבים הקיימים המוקצים לנושא.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

בשים לב לכל האמור, ההצעה להחלטה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שההצעה נוגעת להם:

הלשכה המשפטית במשרד החוץ, מסרה כי אין מניעה משפטית להעלאת ההצעה להחלטה. הלשכה המשפטית במשרד הבריאות, מסרה כי אין מניעה משפטית להעלאת ההצעה להחלטה. טרם הותקבלה עמדת היועצת המשפטית של משרד הרווחה.

עמדת היועצים המשפטיים של המשרדים שהשרים העומדים בראשם מגישים את ההצעה:
היועץ המשפטי של משרד האוצר מאשר כי אין מניעה משפטית.
היועץ המשפטי של המשרד לאזרחים ותיקים מאשר כי אין מניעה משפטית.

ב ב ר כ ה,

ש"ד סורל הרלב

ש"ד קאל בריס

היועץ המשפטי - משרד האוצר היועץ המשפטי - המשרד לאזרחים ותיקים